

Günün Piyasa Haritası

Eylülün son işlem gününe, ABD 30 yıllık tahvil getirisinin 24 yılın zirvesini gördüğü ve küresel tahvil piyasasının son yılların en kötü ayını kapatmaya hazırlandığı bir tabloyla giriliyor. Enerji kaynaklı enflasyon kaygısı, bozulan kamu maliyesi ve yoğun ihrac takvimi uzun vadeli getirileri yukarı taşıırken hisse senetleri bu baskıyı şimdiye kadar görece sınırlı hasarla karşıladı. New York Fed Başkanı Williams'ın ekimde faiz artırımı için acele gerekmediğini söylemesi kısa vadeli getirileri bir miktar geri çekse de uzun uçtaki baskı sürüyor. Petrolde Suudi Arabistan'ın alternatif boru hattından ihracatı yeniden başlatması fiyatları gerilettili, ancak Trump'ın İran'a yaptırım gevşetme teklifi yapıldığı haberini yalanlaması bu sabah Brent'i yeniden yukarı çekti.

Yurt içinde fon soruşturmasına ilişkin eş güdüm toplantısında Fon Koordinasyon Kurulu'nun kurulması, SPK'nın ödeme yol haritasını sunması ve Devlet Denetleme Kurulu incelemesinin başlaması kurumsal çerçeveyi netleştirdi. Buna karşın BIST 100 son işlem gününü %2,40 kayıpla kapatarak 12.390 desteğinin altına sarktı.

Takvimde ABD'de Fed'in tercih ettiği enflasyon göstergesi PCE, yurt içinde ise TÜİK'in ağustos ayı dış ticaret, işgücü ve hizmet üretici fiyat verileri öne çıkıyor. Asya'nın artıda seyretnmesi ve vadelilerin ılımlı yükselişi güne daha sakin bir risk iştahıyla girildiğine işaret etse de, Borsa İstanbul'da fiyatlamamanın belirleyicisi kurumsal adımların tasfiye sürecine duyulan güveni ne ölçüde onaracağı olacak.

ABD İran Hattında Karşılıklı Açıklamalar

Trump, Beyaz Saray'da teknoloji yöneticileriyle yaptığı toplantının ardından İran'ın şimdilik geri adım atıp atmayacağını bilmediğini ancak sonunda pes edeceğini ve Tahran'ın durumunun çok kötü olduğunu savundu. Bu sabah ise İran'ın nükleer programında somut adımlar atması karşılığında yaptırımların hafifletilmesine ve dondurulmuş fonların serbest bırakılmasına hazır olduğu yönündeki haberi yalanlayarak İran'a herhangi bir teklifte bulunmadığını açıkladı. İran Ulusal Güvenlik Yüksek Konseyi Genel Sekreteri Rezai ise Trump'ın ne müzakere edebildiğini ne de savaşılabildiğini öne sürdü. Katar Dışişleri Bakanlığı taraflar arasında mesaj trafiğini sürdürdüklerini ve ortak zemin oluşturmaya çalıştıklarını belirtti. Söylem sertleşse de kanalın açık kalması, petrolde riskin fiyatlardan tamamen çıkmasını da tamamen fiyatlanmasını da engelliyor.

Petrolde Arz Toparlanması ve Körfez Yatırımları

Brent önceki seansta %2,56 düşüşle 102,59 dolara, WTI %3,48 kayıpla 89,38 dolara geriledi. Suudi Arabistan'ın Doğu Batı Boru Hattı'ndaki faaliyetleri yeniden başlatıp Yanbu Limanı'ndan yüklemelere dönmesi ve Orta Doğu ham petrol ihracatının eylülde savaşın başından bu yana en yüksek seviyeye toparlanması satışları tetikledi. Bu sabah Brent %1,11 artışla 103,73 dolara, WTI %0,38 yükselişle 89,72 dolara çıktı. Husilerin Suudi Arabistan'ın Yemen'e yönelik hava saldırılarını yoğunlaştırdığını öne sürmesi, toparlanan Suudi akışları açısından Kızıldeniz riskini canlı tutuyor. Orta vadede ise Abu Dabi Veliaht Prensi Şeyh Halid'in başındaki 300 milyar dolarlık varlık fonunun, Hürmüz bağımlılığını sıfırlamayı hedefleyen strateji kapsamında boğaz dışındaki liman altyapısına on milyarlarca dolar daha ayırmaya hazırlandığı bildiriliyor. Bazı yatırım bankalarının 2026 ve 2027 petrol tahminlerini yukarı çekmesi, incelen arz tamponları nedeniyle risk priminin kalıcılaştığı görüşünü yansıtıyor.

Küresel Tahvil Piyasasında Eylül Kayıpları

ABD 30 yıllık getirisi önceki seansta %5,62 ile 24 yılın zirvesini gördü, 10 yıllık getiri ise 2007'den bu yana en yüksek seviyesinde kaldı. 10 yıllık getiri bu ay yaklaşık 50 baz puanlık artışla son iki yılın en büyük aylık yükselişine gidiyor, Almanya ve Fransa'da 10 yıllık getiriler bu hafta sırasıyla 17 ve 18 yılın zirvesine çıktı. 2 yıllık getiri ise Williams'ın erken sıkılaştırma beklentilerine karşı çıkmasının ardından hafif geriledi, ancak ay genelinde 50 baz puanın üzerinde artışını koruyor. Getirilerdeki yükselişin desteğiyle dolar ayı %2'lik kazançla kapatmaya hazırlanıyor. Piyasanın yapısına ilişkin dikkat çekici bir veri de ABD Hazinesi'ne bağlı Finansal Araştırma Ofisi'nden geldi: hedge fonlarının nakit Hazine tahvili varlıkları 2025 sonunda 2 trilyon dolara ulaşarak beş yıl öncesinin üç katına çıktı ve 28,9 trilyon dolarlık işlem gören Hazine borcunun rekor %7'sine ulaştı. Düzenleyiciler yüksek kaldıraç ve baz işlemlerinin olası bir çalkantıyı büyütebileceği uyarısında bulunuyor, bu da uzun vadeli geleneksel alıcıların çekildiği bir dönemde tahvil piyasasının kırılganlığını artırıyor.

Fed Beklentileri ve Wall Street

Williams, eylüldeki artışın ardından acele etmeye gerek görmediğini, daha fazla veri toplamak için zaman olduğunu ve yıl sonuna doğru bir artış daha beklediğini söyledi. Bu yıl için %3,5 enflasyon öngören Williams, yapay zeka kaynaklı talep şokunun enflasyon üzerindeki etkisinin giderek belirginleştiğini vurguladı. Ekim toplantısında artış ihtimali pazartesi %70 seviyesindeyken salı günü %50 civarına geriledi. Fed Güvernörü Barr ise enflasyonun zamanında %2'ye döneceğine dair net bir eğilim görmediğini ve daha fazla politika ayarlaması gerekebileceğini belirtti. Önceki seansta Dow Jones %0,26, S&P 500 %0,17, Nasdaq Bileşik %0,09 geriledi. Eylülde tüketici güveninin 12 yılı aşkın sürenin en düşük seviyesine inmesi endeksleri baskıladı. S&P 500 finans endeksi eylülde %6,3 kayıpla Mart 2023'ten bu yana en kötü aylık performansına ilerliyor. Bu sabah Nasdaq vadeli %0,13, S&P 500 vadeli %0,16 yükselirken EUROSTOXX 50 ve DAX vadeli %0,5 artışta. PCE'nin ardından cuma günü tarım dışı istihdam verisi izlenecek.

Yapay Zeka Politikasında Yeni Çerçeve

Trump, federal kurumların resmi iletişim, rapor ve politika belgelerinde "yapay zeka" yerine "Süper Zeka" ve "SI" terimlerini kullanmasını öngören kararnameyi salı günü imzaladı. Kararname, bilim ve teknoloji danışmanına Süper Zeka'nın federal tanımını belirleyecek yasa taslağını önermesi için 60 gün süre tanıyor. Öncesinde teknoloji şirketlerinin yapay zeka sistemlerinin iç ve dış denetimini kapsayan gönüllü bir mutabakatı kabul ettiği açıklandı, bu da yönetimin sıkı düzenleme yerine öz denetime dayalı hafif bir yaklaşımı tercih ettiğini teyit ediyor. Toplantı, Anthropic izahnamesindeki risk uyarıları ve bir başka büyük yapay zeka şirketinin iç güvenlik testlerinin ardından yeni modelini rafa kaldırdığı haberleriyle güvenlik kaygılarının arttığı bir döneme denk geldi. Çin'de ise CNNIC raporuna göre üretken yapay zeka kullanıcı sayısı Haziran 2026 itibarıyla 700 milyonu aştı ve penetrasyon %50'nin üzerine çıktı.

Fon Tasfiyesinde Koordinasyon Kurulu

Cumhurbaşkanı Erdoğan başkanlığında toplanan eş güdüm toplantısında SPK, tasfiye kapsamındaki fonlarda varlık ve likidite durumunu dikkate alarak hak sahipliği mutabakatı tamamlanan yatırımcılara yapılacak ödemelere ilişkin yol haritasını sundu. Sürecin genel koordinasyonu için Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında Fon Koordinasyon Kurulu oluşturulurken, Devlet Denetleme Kurulu yatırım fonu işlemlerini kapsayan inceleme başlattı. Toplantıda Katılımevim ve Birevim ile İktisat Katılım Bankası'nın Türkiye Emlak Katılım Bankası'na devrine ilişkin süreç hakkında da bilgi verildi. Erdoğan, yatırımcı haklarının korunmasının ve ödemelerin adil biçimde, mümkün olan en kısa sürede yapılmasının temel öncelik olduğunu vurguladı. Ödeme takviminin somutlaşması belirsizlik primini azaltabilir, ancak tutarlar ve zamanlama netleşmeden bu etkinin fiyatlara tam yansımaları beklenmemeli.

Borsa İstanbul'da Son Durum

BIST 100 son işlem gününü %2,40 düşüşle 12.290,58 puandan tamamladı. Kapanışın gün içi dip olan 12.281,21 puana çok yakın gerçekleşmesi, satış baskısının seans sonuna kadar sürdüğünü gösteriyor. Yaklaşık 108,8 milyar TL hacimli seansta tüm piyasada 462 hisse gerilerken 148 hisse yükseldi ve endeksin son iki seanstaki kaybı %4,7'ye ulaştı. Teknik tarafta 377 günlük üssel hareketli ortalamanın geçtiği 12.390 puan aşağı kırıldı ve bu seviye artık ilk direnç konumunda. Endeks 12.390'ın altında kaldığı sürece düşüşün aşağıdaki 11.965 puana kadar uzama riski bulunuyor. Yukarıda ise 233 günlük üssel ortalamanın bulunduğu 13.170 puan, hem ana direnç hem de orta vadeli yönün belirleyicisi olmayı sürdürüyor.

Özetle

Uzun vadeli getirilerin 2007 ve 2002 sonrasının zirvelerine tırmandığı, hedge fonlarına bağımlılığın rekor seviyeye çıktığı bir tahvil piyasasında Williams'ın ekimde acele gerekmediği mesajı kısa uca nefes aldırır da Barr'ın tonu ve bugünkü PCE verisi faiz fiyatlamasını hassas tutuyor. Suudi ihracatının toparlanması petrolü geriletirken Trump'ın yaptırım teklifi haberini yalanlaması, İran'la karşılıklı sert söylem ve Hüsri riski fiyatları yeniden destekledi, Körfez'de ise Hürmüz'ü devre dışı bırakacak altyapıya yatırımlar hızlanıyor. Trump'ın yapay zekayı Süper Zeka olarak yeniden adlandıran kararnamesi ve şirketlerle imzalanan gönüllü mutabakat hafif düzenleme çizgisini teyit etti. Yurt içinde Fon Koordinasyon Kurulu ve SPK'nın ödeme yol haritası kurumsal çerçeveyi netleştirirse de 12.390 desteğini kaybeden BIST 100'de bu seviyenin altında kalındıkça 11.965'e doğru risk öne çıkıyor.

Emre Özdemir**Trive Yatırım Araştırma Uzmanı**

RİSK UYARISI:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.